

ARADUL

Ori 3 | Asociației »Infrățirea«
Ap două ori pe săptămână.

EDACTIA și ADMINISTRAȚIA:
ARAD, Str. Eminescu No. 18.
Telefon: 266.

NOI ȘI EI preajma conferinței desarmării. alimentul politicei lui Briand.

Marea conferință a desarmării, se pare a fi fixată în luna Februarie. Această conferință urmează discuții măsurile eficace, vor fi aplicate pentru pacă perpetua, pentru demarea lumii. Conferința, cum e și natural, este organizată de Societatea Națională, care are înscrise în program menșinerea păcii și planarea pe cale dinamică a diferendelor dintre State. Cu toate aceste părți, în cel puțin Societatea Națională prea făcut mare confuzie, conflictul dintre Statele membre, au fost aplanate pe directă, iar China și Japonia se măcelăresc de atât de multe, fără să ia în seamă comandanțile date pe Liga Națiunilor. Dar în fine... Conferința desarmării, se pare se va face, — dacă se va mai întâi o atmosferă foarte nomică. Iată de ce: când a cunoscut la Paris declarația lui Brüning că Germania refuză plata reparațiilor de la, presa franceză a cerut reziliu contra ei. Ori reprezentante în limbajul curent înmormântă armată, deci boiu.

Germania, după cum se Hitler, șeful partidului național-social, are o mare influență în masele populare, mai bine zis, masele poporului concentrată în persoana lui, toate nemulțumirile existente, văzând în el și în ea lui, reînforcarea la dinaintea de răsboi, de militarism, — trebuie noțiunile lui Hitler sănătății militarești. — Mai adaug răsboiul chinez, intențiile răboiul chinez, misiunile naționaliste indiene, revoluțiile săptămânale din America de sud, cele sume cheltuite de fiecare stat în parte cu armata și întreținerea armatei, —

Cele înșirate aici, dădeie de atmosferă în care se desfășoară conferința desarmării, toate aceste se datorează fanteziei unui ministru de externe al lui, a lui Briand. Această — în politică ocupă un loc de slăgădă (socialism) — instalație la ministerul de externe al Franței, — acum 7 să a început să propage ideile și în slăgădă, pacificarea și desarmarea Europei. Înțeles, că nu avea în vedere realitățile de toate zile și diferențele profunde ale popoarele Europei, ci adresa fanteziei politice a celor.

Baltag Tudor

□ Cercul cultural al învățătorilor din Arad a fost împărțit în două. Primul sub președinția lui I. Lupaș, al doilea sub președinția lui Julian Lucuța.

Proximele ședințe vor fi la 6 februarie, urmând apoi ca în fiecare prima Dumineacă din lunile ce urmează să se țină ședințe.

Noi legiuiri școlare.

D-1 Prim-ministrul N. Iorga dorește să curmeze o stare de lucruri dăunătoare.

După alipirea tuturor provinciilor la patria mamă, învățământul școlar de toate gradele purta caracterul specific al diferitelor dominațiuni anterioare. Acest fapt producea o mare greutate mai ales în trecerea studenților și elevilor dela o școală la alta și în numările de funcționari între care se nașteau anumite animozități din cauza directorilor școlii care au absolvit. Pentru o unificare s-a făcut mult în direcția învățământului primar și secundar.

A rămas însă nesoluționată acum problema învățământului teologic, profesional și universitar.

Din cauza nesoluționării acestor feluri de învățământ s-au născut neînțelegeri la numările de preoți, ingineri, învățători etc.

Spre a curma o astfel de stare, care a produs până acum atâtă râu, din prim-ministrul Iorga este hotărât acum să venă cu noi legiuiri școlare în acest sens, care să fie esită dintr-o colaborare a tuturor foștilor ministrilor de instrucție.

și culte, care au și fost convocați pe ziua de 21 ianuarie.

Din lipsa unor astfel de legiuiri avut de stată anii situații atât de ciudate ca de exemplu:

Profesorii dela academii teologice din Ardeal, care au pregătit preoții mucenici, care au menținut și îndrumat suflul românesc spre unire, deși recunoșcuți de minister în gradul ce-l merită ca agregați universitari și cu lecții bogate dela stat, nu sunt luati la fondul de pensie cu toate că li-se fac reținerile prevăzute de legea pensiilor, în timp ce funcționari minoritari, care ca demnitari ai fostei stăpâni erau contra românilor, primesc pensii, și au primit și retrograd.

Nu vom să discutăm dreptul pensionarilor minoritari, dar punem întrebarea: Între ei și profesorii academicii noastre teologice, care sunt mai de preferat?

Iată de ce salutăm cu legitimitate bucurie noile legiuiri școlare și sperăm că prin ele se vor șterge nedreptățile făcute până acum și se va restabili o stare normală de lucruri.

Veniamin.

Ceva despre cauza crizei.

Suntem în criză. Vîltoarea desfășurare nu se poate prevedea, căci această desfășurare e în funcție de un set de factori ascunși în umbra factorilor din prezent. De atitudinea ce înțelegem să avem în fața factorilor actuali, depinde direcția ei de desfășurare: Spre agravare ori spre ușurare. Sorții unei prevederi exacte sunt aproape pe de-a întregul exclusi, tocmai pentru motivul că atitudinea noastră ocupă un loc de frunte între determinante.

Factorul care ne apare azi împede este „Lipsa de bani” “Tuturor ni se pare că n-ar putea fi o criză dacă ar fi bani”. Aceasta e adevărat, dar numai în parte. O lipsă de număr pe piață internă nu poate fi contestată. Pățile datorilor noastre în străinătate au secătuit punga jărlilor. Guvernele altor popoare amână plățile pentru Sf. Așteaptă, iar noi plătim de ne sprijim. Cum e mai cumplit, Dumnezeu știe. Să dea Dumnezeu ca greutățile în care ne abatem azi ca să ne păstrăm cinstea în afară, să rodească în cel mai scurt timp producând mult dorita bunăstare înăuntru jărilor.

Lipsa de bani e mult mai mică decât criza. Este prin urmare o parte a crizei datorită altor cauze.

Asemănând viața economică cu mecanismul unui cea-

sornic, vom spune că stagnarea acestei vieți nu este asemănătoare acelei stagnării a ceasornicului, cauzată de faptul că arcul ar fi destins. Știm că sunt cazuri când ceasornicul nu e în mișcare din cauză că arcul a fost prea încordat, prea strâns. Acestea își cauză viețile noastre economice.

Dar viața economică este cu mult mai complexă decât mecanismul celul mai complicat ceasornic; în viață economică conlucreză doi factori (material și spiritual). Dacă materia formează cadrul, scheletul vieții economice, Spiritual e acela care îl îndreptăște denumirea de „viață”.

Privind viața de azi, ea nu apare atât de lipsită pe cât e de nenorocită. Plusul acesta de nenorocire se datorează lipsei unei unități de acțiune care numai prin suflete se realizează. Sufletele sunt azi reci, restrâns; par că în această restrângere își caută fiecare săparea, salvarea sa individuală — cel mult familiară. Dartocmeală — ceastă restrângere, această atrofie spirituală, această pierdere a contactului cu lumea exterioară, această mărginire a noastră la interesele strict ale noastre, care pentru un moment pare a ne asigura contră lipsurilor, din contră neaducește tot mai mult în ele.

Ca și cum am fi căzuți într-o baltă noroioasă și adâncă: sim-

Arma celor nepotincioși este criticarea celor tari.

ABONAMENTE:

Pentru particulari:	1 An	500 Leu	1 An
100	6 Luni	250	6 Luni
50	3 Luni	130	3 Luni

In străinătate dublu.

Indiferentă cufundați până la gât întrebunțăm fiecare mâinile pentru a ne asigura aer încă pentru puțin timp ce-l mai avem de trăit înainte de cufundare; dar nu observăm că dacă pe deasupra noroului acelui lacom de a ne înghiți, ne-am întărit cu altora mâinile, să formă un pod de brațe care mai multă vreme ne-ar ține la suprafață și poate salvarea n-ar fi departe.

Criza de azi nu-i pură criză de bani, ci, în ceea ce mai mare parte e criză de inițiativă, în toate sensurile. Cel luminat la minte își gustă mai intens bucuria lumini în singurătate. Cel puternic în brațe nu vede pe cel slab și nu-l crăță.

In ce privește banii cred că e nevoie de o revizuire a înțelesului noștrui „economie”. A economisi banii, lăsând pe semen să plăte, aceasta nu-i economie.

In ce privește lumina minții, ea e dobândită prin mijloacele puse la indemână de colectivitate și, dacă sunt adevărate de folos omenirii, apoi acestea trebuesc spuse și arătate și celor cu bani puțini. Condiția sănătății e viața armonică; muncă intelectuală, combinată cu ceea ce fizică.

Cine voește să apropie poporul de cultură să înceapă prin a se apropia de popor prin felul de viață a acestuia: prin muncă fizică. Aceasta să nu fie numai vorbă de ocenzie. Căci, pe cât este de adevărat că poporul are nevoie de cultură, pe atât este de adevărat că intelectualitatea are nevoie de mișcare fizică.

Mișându-ne unii către alții, cunoșcându-ne, subindu-ne, ajutându-ne, criza dispără, cu toate că banii sunt aceeași.

Păpușeanu invățător.

Inlesniri pentru transporturile pe C. F. R. sătenilor din județele Arad și Hunedoara.

Direcționea generală a rețelei autonome C. F. R. a luate hotărârea de a veni în ajutorul populației sărace din partea muntoasă a județelor Arad și Hunedoara. A aprobat micșorările de taxe pe căile ferate pentru transporturile ce vor expedia aceștia din stațiunile care deservește comunele: Ineu, Șebeș, Gura Holt, Halmagiu, Brad, Câmpeni, Abrud, Turda și Zlatna. Se va aplica astfel o reducere de 50 la sută la transportul alticolor de lemn lucrate de tăranii și la transportul vitelor, aceasta însă numai în cazul că expeditorul va arăta un certificat eliberat de prefectura județului respectiv în care să se specifică că transportul apartine tăranilor și este dus la Arad spre a fi vândut. Aceste reduceri sunt valabile numai pentru luniile Ianuarie și Februarie 1932 și se aplică numai la transporturile care sosesc la Arad.

Cronica Dramatică.

Ana Karenin
dramă în 5 acte de E.
Guiraud.

Am așteptat nerăbdător acest spectacol. Văzusem și realizarea cinematografică, desul de bunăsoară, să că transpunerea în teatru a vastului roman, a stârnoito legătimă cunoștute. Să, apoi artiștii care au jucat-o, artiști fruntași ale scenelor românești. Povestea este scurtă. Ana Karenin, soția virtuoasă a ministrului rus Alexandru Karenin, la o recepție dată în cinstea el la Stiva — frate cu ea — se îndragostește în căpitanul de gardă Alexis Wronsky. Rezistă sentimentului ce se năștea în ea, până când la niște curse de casă, Wronsky are un accident. Atunci Ana — într-o scenă admirabil redată — mărturisește bărbatului dragostea ei. Ana îl cere să divorțeze, dar Karenin nu vrea, și atunci se decide să plece. Din drum însă o chiamă fiul ei Sergiu, de o drăgălașenie rară. Totuși, dragostea pentru Wronsky e mai mare și pleacă cu el la Venetia. Aici, trăesc fericită un timp, și în urma unei vizite pe care le-o face un prieten al lui, Alexis Wronsky, se reinisce la Moscova, unde Wronsky e reprimit în gardă imperială și avansat colonel. De aci începe declinul dragostei lui. Ana, și face scene din ce în ce mai dese, pentru că nu mai vine pe ea. În sfârșit Ana afișă că Wronsky nu o mai iubește, și se aruncă înaintea unui tren care o sfidează. Paralel cu aceste fapte, se împletește încă o acțiune dar de proporții mai reduse. Kitty, o prietenă de a Anei era pe punct să se logodească cu Wronsky, când acesta a fugit cu Ana. Apoi Kitty a dus o viață fericită, casatorindu-se cu Levin, un prieten al cumnatului ei Stiva.

Despre interpretare n'avem decât cuvinte de laudă. D-na Maria Filotti, în rolul Anei Karenin, și-a jucat rolul că se poate mai omenește. Accentele disperării sau a bucuriei, a dragostei și a grozelii, au emoționat mult.

Scena, când pe furiș Ana merge în casa bărbatului ei să și revadă copilul drag, că să înoată bărbatul, Sergiu, copilul, e smuls din brațele ei. Dramatismul profund omenește cu care au fost redate sentimentele ce au frâmantat sufletul lor a fost că se poate de puternic.

D. P. Sturza, în rolul lui Alexandru Karenin, s'a degajat de misiune cum nu se poate mai bine. Rece, autoritar, cu principii morale inflexibile a fost actorul care a interpretat cel mai bine rolul acesta.

Mihai Constantinescu, actor Tânăr încă, a avut un rol sursă, în care putea fi mal bine.

Nu putem trece cu vedereă drăgălașenia d-șoarei Măia Coca. Interpreta rolul lui Sergiu. Gesturile copilărești, vorbele căte odată bătrânești, dragoste lui vețărurită pentru mamă, pe care-i era dat să o vadă așa de rar, au dovedit că este o Tânără actriță, talentată și cu viitor. Restul ansamblului — îndeosebi C. Botetei în rolul lui Wladimir — a fost, cu resursele scenice de care dispune, bun, însă comparându-l cu protagoniștii, au jucat bine, dar, în față adesea arte a d-nei Maria Filotti, zicem că ar fi putut fi mai bine.

Publicul, ca de obicei la

DE LA ACADEMIA TEOLÓGICA.

Consiliul profesoral și proiectul de reorganizare al învățământului teologic.

Sâmbătă 16 c. ora 10 a.m. profesorii Academiei teologice din Arad s-au întunecit în consiliu sub președinția P. C. S. Pr. Dr. Teodor Botiș rectorul Academiei. Au fost de față I. P. C. arhim. Dr. I. Suciu, Dr. N. Popovici, Dr. Gh. Popovici, Dr. Simion Șicolan, Vintilă Popescu, Ath. Lipovan și Dr. I. Petrețu.

Să luat în discuție domnia Sf. Episcopii că să se desvolte în studenți interesul pentru cercetările cărților vechi bisericești și să hotărătă că dr. prof. Vintilă Popescu să facă lecturi cu studenții din manuscrisele cu litere chirilice spre a obține pe studenții cu cetarea acestor scrieri.

Apoi s'a luat în desbatere proiectul reorganizării învățământului teologic, alcătuit de I. P. S. Mitropolit Bălan, președintele comisiei aleasă de Sf. Sinod pentru elaborarea acestui proiect.

După cetarea proiectului în întregime s'a procedat la cetarea pe articole. Acest proiect prevede pregătirea elevului în seminarii cu 8 clase sau cu 4 clase curs superior însă cu caracter pregătitor, cultura teologică desăvârșindu-se în Academile și Facultățile teologice.

Academile teologice vor avea un curs de 4 ani (ca și astăzi) cu același studiu ca la cursurile pentru licență delă facultățile teologice, iar profesorii academilor să fie în rangul de agregati universitari așa cum sunt de altfel și acum.

Ca principiu general proiectul prevede autonomia bisericii.

După discuționi consiliul profesoral a adus în unanimitate următoarea hotărâre:

Proiectul de organizare a învățământului nostru teologic, întocmit de I. P. S. Sa Mitropolit Nicolae al Ardealului, în cahitatea Sa de președinte al Comisiei pentru organizarea acestui învățământ, și în deplină consonanță cu principiile ce stau la baza legii de organizare a bisericiei noastre ortodoxe române.

În același, în conformitate cu dispozițiunile acestel legi, învățământul nostru teologic de sub influență păgubitoare a curentului laicizator, rezolvă problema arzătoare a pregătirii clerului bisericii, noastre ținând seamă de realitățile date, și de evoluția și dezvoltarea care a ajuns părțile constitutive din prezent al bisericii noastre naționale și peste care nu se poate trece cu ușurință.

Realizând deci acest proiect de lege unificarea mult așteptată a învățământului nostru teologic cu respectarea tradițiilor consacrate și în deplină conformitate cu spiritul legii de organizare a bisericii și cu necesitățile ei actuale, Consiliul profesoral îl afișă de bun și corespunzător scopul, dacă va fi completat cu un nou articol, prin care să li se asigure membrilor corpului didactic dela toate școalele pentru învățământul teologic dreptul la case de pensii a statului, care drept să și reguleze în curs de un an deia promulgarea legii.

In loc de cronică dramatică

60 spectatori

Am cerut mereu, avizi după o cultură serioasă, un teatru românesc pe aceste meleaguri, prea puțin culturale, însă cu accentuate pretenții de cultură înaltă. În sfârșit îl avem Legea teatrelor prevedea ca Teatrele Naționale din provincie, să dea căte un spectacol, în fiecare săptămână în toate orașele de graniță.

La frontieră de vest, începutul a fost făcut de o minunată trupă a Teatrului Național din Cluj. Să jucă o comedie de Somerset Maugham cunoscut scriitor englez, autorul Flacărei Sfinte. Titlul nu interesează, după cum pe mulți nu îl-a interesat nici faptul că Joli seara, trupă bună va jucă o comedie bună.

Îmi aduc aminte că acum căva an, trupa pe care Joli seara drăgușit noștri arădani au primit-o așa cum au pri-

troapele din București: în număr corespunzător.

Fumătorii însă cam nedisciplinați. Teatru are două forme, și totuși, se fumează pe scările, pe coridoare etc. Dece? Nu și dău oare seama aceia, că e destul un jar că de mic, pentru teatru să fie prefăcut în cenușă? Să fumatul pe coridoare, se întâmplă numai la reprezentațile românești.

E destul de interesant.

mit-o, a poposit în orașul nostru în frunte cu Zaharia Bărsan. În prima seară a avut vreo 56—60 spectatori, iar în a doua nici atâtia.

La spectacolul de Joli, cam aceasta a fost situația. Publicul arădan atât de exigență în materie de teatru e cel mai exigent public din tot județul. — s'a abținut dela reprezentație. Nici măcar școala, cari înțotdeauna salvează prea cinsitul și prea grosul obraz al Aradului cultural, n'au participat în numărul de până acum. Au fost cățiva amatori de teatru, veșnic aceiași, autorițățile, spre lauda lor și personalul... teatrului... și totuși spectacolul a fost, cum puține ne-a fost dat să vedem. Jocul protagonistilor, fără teamă îl putem egaliza cu a multor actori de frunte din București. Să nu remarcăm decât pe d-nele Olimpia Bărsan, Athena Dimitriu și pe doile Neamțu-Ottonei, I. Tălvan și N. Dimitriu. Restul ansamblului în notă. Nu vom face aici, o amănăușă dare de seamă asupra spectacolului, pentru că nu aceasta ne-a fost intenția dar, nu putem să nu văsemă credința publicului nostru, că tot ce vine din Capitală e bun și că ce vine din centrele culturale ale provinciei nu merită nici măcar cea mai mică atenție. Pentru că cel ce vor să se convingă de aportul cultural al tropei Teatrului Na-

I. Să ne cultivăm grădini

Gospodăria intelectualului dela sat

Cașii prețuindeni, și la noi: ideile de progres au pornit din curtea boierească, dela preot; mai nou și dela învățător. Dela acești intelectuali al satelor, a prins tăraniul gustul de traiu mai confortabil în construcția casei și aranjarea locuinței.

Lăsând la o parte pe boerul dispărut ori trecut la oraș; din grădinile preoților și ale învățătorilor s-au răspândit soiurile nobile de pomi, cultura zărzavaturilor, a florilor. Tot dela dânsii a porosită păsirea mai rațională a pasărilor și a celorlalte animale de casă. În tînda preuteselor și a dascăliilor au ieșit modele de țesături, cusături; prepararea măncărurilor mai pretențioase.

A urmat după războul catastrofal deconjugură a agriculturii cu anexele ei, și intelectualii satelor au început să părăsească buna și vechea tradiție de viață gospodărescă. Cel dințău, învățătorul. Băzându-se pe salariile dela stat, preotul, dar mai ales învățătorul, a încercat să trăiască ca și orășenii, — din piață.

Am ajuns grozavele zile de criză economică de azi. Statul reduce lefurile, pe care nu le mai plătesc cu luntile. Si cel dințău desrădăcinat este învățătorul. Foștili învățători

Igna Vărariu

PENTRU ȘOMERI.
Sumele încasate până la
14 Ianuarie a. c.

Suma încasată până la 8 Ianuarie 1932 Lei 1.026.854

Frații Burza și angajații lei 500 Klein Alexandru lei 300, Zilănd Francisc lei 1.0, Steinfeld și Hirschovics lei 200, Vojk și Weisz lei 300, Librăria Dieczană lei 803, Frații „Apony” lei 600, Hollo Zoltan lei 172, Rossi și Pellegrini lei 219 Firma „S hūz” lei 415, Funcționarii Casei Gen. de Econ. din Sibiu lei 1.701, „Architectura” lei 1.353, „Architectura” lei 1.04, Div. z. I. Călăreata lei 1.130, Fostera din Lomăș lei 6.000, Scherhag și Foul lei 200 Societatea Agronomă Agricultorilor lei 410, Soc. Ind. Bradlei lei 669, Firma Corvin și angajati lei 1.500, Grof Nemes și Schwarcz lei 750, Szénássy Ioan lei 300, E. G. Ü. Berger și Comp. lei 150, Franco Romana lei 395, „Endéyi H. riap” lei 1.170, Weisz și Tener lei 150, Personalul Căilor Ferate Arad Podgoria lei 1.722, Fabrica de apă gazosă lei 1.000, Dr. Szölösy Sigismund lei 100, Dr. Pozegy Stefan lei 1.000 Funcționarii Adm. Finanțelor lei 1.278, Angajati Firmei Szenes și Schwarcz lei 200, Kellner Adalbert, lei 231, Plesz Iuliu și angajati lei 1.000, Firma Hirschtein lei 930, Huppert și Goda lei 200, Funcționarii fabricel de Textilă lei 5.167, Liceul de fete E. Gh. Barta lei 245, Szterényi G. za lei 200

Total Lei: 33.474
Total General L: 1.060.328.

Caii lui Igna erau o rată minună: D'alba menită să pătrundă în curciu care să încerce să roabă strică; pe curicu biciul în d'alba. Haina a-a-a-rl... ha a-a-rl...

Caii lui Igna erau o rată minună: D'alba menită să pătrundă în curciu care să încerce să roabă strică; pe curicu biciul în d'alba. Haina a-a-a-rl... ha a-a-rl...

Caii lui Igna erau o rată minună: D'alba menită să pătrundă în curciu care să încerce să roabă strică; pe curicu biciul în d'alba. Haina a-a-a-rl... ha a-a-rl...

Caii lui Igna erau o rată minună: D'alba menită să pătrundă în curciu care să încerce să roabă strică; pe curicu biciul în d'alba. Haina a-a-a-rl... ha a-a-rl...

Caii lui Igna erau o rată minună: D'alba menită să pătrundă în curciu care să încerce să roabă strică; pe curicu biciul în d'alba. Haina a-a-a-rl... ha a-a-rl...

Caii lui Igna erau o rată minună: D'alba menită să pătrundă în curciu care să încerce să roabă strică; pe curicu biciul în d'alba. Haina a-a-a-rl... ha a-a-rl...

Caii lui Igna erau o rată minună: D'alba menită să pătrundă în curciu care să încerce să roabă strică; pe curicu biciul în d'alba. Haina a-a-a-rl... ha a-a-rl...

Caii lui Igna erau o rată minună: D'alba menită să pătrundă în curciu care să încerce să roabă strică; pe curicu biciul în d'alba. Haina a-a-a-rl... ha a-a-rl...

Caii lui Igna erau o rată minună: D'alba menită să pătrundă în curciu care să încerce să roabă strică; pe curicu biciul în d'alba. Haina a-a-a-rl... ha a-a-rl...

Când goarne sună-vor.

Dela Nistru spre Tisa, la Dunăre, Mare,
Stropite's cu sânge a noastre hotare.
Si fărâna 'nrosită ne strigă mereu:
— Paizi-vă Regele și ţara română,
Națiunea și graiul și legea străbună,
Să fie cu voi Dumnezeu!

— Aveți doar o ţară cum nimeni nu are
Așa de frumoasă aicea sub soare,
Ca a voastră, Români!...
Nimici și sdobiți cu ale voastre puteri
În lupte, atunci când călău de ieri,
Ar urea să vio smulgă din mâni!...

Când scumpul nost Rege și ţara română,
Națiunea slăvită și legea străbună,
Semnalul de luptă vor da...
Oituz, Mărășteanu, setoși toți de sânge,
Cu Dunărea, Nistru și Tisa vor plângă
Când noi vom lupta!...

In ziua de glorie, în luptă cea mare,
Când gourne sună-vor spre a ţării hotare,
Luptă voi ca-un leu!...
Odrasta-mi.. pe-o cruce la granița ţării!...
Semnava cu sabia-i cruntă, motivul, căderii
Si timpul de glorie... și numele meu.

N. Vlaicu - Ienopoleanu.

Cea mai mare atracție a sezonului va fi

Balul Primăriei

care are loc Sâmbătă 23 Ian. 1932, orele

9 seara în sălăjenele

PALATULUI PREFECTUREI

aranjat de:

MICROBUL CENTRAL PEÑTRU ASISTENȚA SOMERILOR

cu concursul:

Autorităților și a tuturor Societăților

— de binefacere locale. —

STOJKOVITS & BÉKÉS
FOTOGRAF

Prețuri reduse:
6 cărți poștale
numai 160 lei.

BRANDENBURG

DEPOZIT DE LEMNE DE FOC CU

PREȚURI FOARTE REDUSE

în Arad, Str. Numa Pompiliu 66.

Deștepți și naivi.

(roman) de: T. Cristea

— Al vorbit cuminte, pro-
pare și am să îrăspund. Eu
nu cu totii avocați, ce am
inteleger sub cuvântul pro-
prietății, arvocat, pe omul care
nu să trăiască pe spinarea
alii, profitând de prostia și
credința altora. Așa cum
când spun „j-dan” nu
neg toată viață și porodita
Moise, ci numai pe cel
care și lacom, tot așa
spun „arvocat, procatăr”
sufletele de oameni că-
ci, egoiști și violenți, orice
și orice ocupăție, orice
ar avea el.

Brebule, n'au dreptate!
Toți oamenii practici sun-
tovați și procatări, așa cum
inteleger tu, ci sunt mai de
pe oameni pe cari i-a făcut
lor așa: să simtă mal
de piele cămașa lor
și nu pe cea a veci-
or. Am cunoscut un pro-
foarte înțelept: Ce mă

doare pe mine suferința lumii
când mă strâng cîsmă mea?

— Proverbul acesta-l-a îscodit, de bună seamă, un arvocat.

Câteva zile mai târziu vo-
luntarii fură mutați la Kew și
încărtiruți în localul unui liceu
de fete, în cartierul Podol.

Incepea o muncă febrilă
Milioane grele de leu româ-
nești se cheltuiau în Kew
Incepuse echipearea ofițerilor
și soldaților ardeleni. Aceștia
din urmă erau aduși în ca-
zările numite Krepos, unde

incepuse instrucția. Cei căriva
ofițeri români aflați în recon-
valență în spitalele din Kew
își făcuseră cu prisosință da-
doria, întrucât în Darniță, pe
cei cari yruseseră să în-
vețe și distribuindu-le toate
cărțile militare pe cari în-
tămplarea făcea să le ală-
ba el.

Voiu era recunoșător lo-
cotenentului Camenită, întăritul

Cronica Sportivă.

Trineul lui C. A. O. și Ripensia

Clubul atletic din Oradea a
plecat Vineri într'un lung tur-
neu în Franța. C. A. O. e
prima echipă din România,
care face deplasarea în Franța.
Formația echipei ne dă foată
încrederea că atleții orădeni
vor reprezenta bine footballul
nostru. Dacă rezultatele vor fi
favorabile e foarte probabil ca
atleții să joace și în Elveția.

In același timp Ripensia duce
tratative cu Ambrosiana din Mi-
lanu pentru un turneu în Italia.
În caz că acceptă profesioniștii
noștri vor juca cu cele mai
însemnate echipe din Torino,
Milano, Bologna etc. Aceste
turnee nu pot de către să ne
bucure deoarece vedem că
footballul nostru a ajuns să
fie apreciat și în străinătate,
apoi ele aduc un mare bine
echipelor noastre care vor avea
de luptat cu echipe de
prima forță, ajungând astfel
în contact cu clasa mult înain-
tată a footballului italian.

Box: Mercuri în sala C. F.
R. Gh. Stamate a învins pe
Oscar Vexu la puncte într'un
match de 12 reprezintări însușin-
du și astfel titlul de **campion
național la categoria cocos**.

La 30 Ianuarie va avea loc
matchul dintre Lucian Popescu
și Marin Plăeșu pentru titlul
de campion național la categoria
pană, rămas vacant în
urma provocării pe care Plăeșu
a făcut-o lui Doculescu —
fostul campion — și care fiind
bolnav nu i-a putut face față.
P.

Prânz . . . 20 Lei

Cină . . . 14 Lei

cu pâine după listă.

Cafea fină Lei 6 Separeuri.

Beuturile s'au ieftinit
Muzică țigănească,
deschis până diminea-

ță.

Restaurantul „București”
Arad, Piața Avram Iancu 10.
Proprietar Cristea Traian

Blănurile cele mai ieftine se pot cumpăra și confeționa

la Blănăria Teodor Fica

unde se vând și căciuli engros și detail. ARAD B Reg. Ferdinand 31.

său instructor român care-
dăduse în dar o cărtulie bo-
tezată „azet” pentru multila-
teralitatea destinaților pe care
le cuprindea. Se pusese pe
instrucție cu o sete vrednică
de admirat. În zori de zi por-
nea din Podol pe jos, travers-
ând parcurile deasupra Dol-
prului spre Krepos și îl da-
zor cu pregătirea ostașilor.
Acestia la rândul lor, prindeau
învățătură cu multă stăruință
și era o placere să vezi pro-
gresul acestui sămbur de
armată cu adevărat națională,
voluntară

Petriș Ciuntu îl înveșela
din nou cu inventiile lui, în
calitate de ordinantă credin-
cioasă și în timp ce îl lustruia
cizmele cu carămăbi rusești, îl
înșira nemormărate întâmplări
din timpul cat fusese prisone-
r. Trecuse și el prin des-
tule încercări. Dela Tasten-
unde fusese internat, sosise la
Kew abia în ultimile zile cu
un transport de ardeleni, din
care facea parte și caporalul
Dărzu și toți ceilalți tovarășii
de pe Stochod.

Voiu aș și căteva zile de

Jocurile noastre.

Concursul II. Seria 8-a.

1. Cuvinte încrucișate

de: N. Cimpoeș - Loco.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10								
11								
12								
13								
14								
15								
16								
17								
18								
19								
20								
21								
22								
23								
24								
25								
26								

Orizontal: 1. Pripășită; 10
Făcut bucăt; 11. Oraș în
Peru; 12. Uzinele comunale
Arad; 13. Lac în Africa; 14.
Măsuri de timp; 16. Bod; 17.
Împodobi îci și cotea; 18. In-
terjecție; 19. Fire; 20. Senat;
21. Ole cari merge totdeauna
la margine; 24. Datină în-
foarsă; 35. Nostalgie; 26. Pro-
venientă.

Vertical: 1. Asemănare fi-
clică; 2. Dorîram cu încocare;
3. Interje cte; 4. Pronume;
5. Depusă în garanție; 6. In-
terjecție; 7. La jocul de cărti;
8. Care tropăt; 9. Luaseră
cu asalt; 14. Mear; 15. Vechiu
locuitor al Spaniei; 22. Munte
în Frigia; 23. A 13-a sau 15-a
ză a lunei, în calendarul roman.

2. Joc în patrat

de D. Ardeleanu, Pececa.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
2	3	4	5	6	7	8	9	
3	4	5	6	7	8	9		
4	5	6	7	8	9			
5	6	7	8	9				
6	7	8	9					
7	8	9						
8	9							
9								

Orizontal: 1. Afuent al Bâr-

Gulerile bărbătești
se spală mai bine la **Vopsitorul KREBS**

primeste spre curărire
haine femeieschi și bă-
bătești.

Str. Eminescu și B-dul Reg. Ferdinand 51.

La cumpărăturile
D-voastră referiți-vă
la ziarul:

„ARADUL“

nostalgie dureroasă. Într-o
noapte să trezise buimăci din
somn, după un coșmar greu,
transpirat și însărcinat.
Visase, că era undeva pe ţăr-
murele unei mări și privea
cum se scufundă un vapor
militar. Bieți osti și săreau în
mare și încercau să să scape.
Mulți nu știau înola. Printre
aceștia Voicu zărise și pe fra-
tele său Petru, care întindea
mâinile spre el și-i cerea ajutor.

Visul fusese atât de lă-
murit în toate amăruntele, că
Voicu, crezuse că trăise alevea
scena. Era prevestire, un semn?
Știa pe frațele său învățător,
acasă, într'un sat lângă Poieni.
Fusese oare incorporat și el?

Dintre ofițerii mulți porne-
seră în largul Rusiei ca pro-
pagandisti, ca să adune pe
ardeleni. Erau procatările lui
taică Brebu. Alții se distrau
și hoțăreau prin oraș, în as-
teptarea plecării spre Moldova.
Erau liberi de acoperi, aveau
o uniformă frumoasă care îl
făcea obiectul atenției publicu-
lui pe străzi, în localuri pu-
blice, parcuri și însepeau să
prindă și ușel chiaj de pa-

rate. Erau destui cari protesta-
seră

Un pas spre eftinirea vieții.

E un lucru constatat de toți consumatorii: deși ne sbatem în ghiarele unei crize, din care nu știm cum și când vom scăpa, totuși, comercianții mențin la foarte multe articole de consumație, prețurile din timpurile normale. Consumatorul a fost spoliat, furat în sensul strict al cuvântului. E destul să amintesc, că un kg. vin, pe care comerciantul l-a cumpărat de a podgorean cu sume derizorii ce deabia ajung la 10 lei, el îl vinde cu 30—40 lei, ba chiar 50, realizând astfel un câștig de câteva sute de lei, la o sută.

Natural, că acesta a fost numai un exemplu. Mai putem da unul tot de calibrul acestuia: sticla mare de sifon, în cañene se vinde cu 10 lei. Fabricantul o vinde en gros cu 4 lei, deci revânzătorul câștiga 150%.

Prin măsura luată de Primărie, în ședința Comisiei intermarie din 15 Ianuarie, de a maximaliza prețul cătorva articole de prima necesitate, o socotim că se poate de bună și tot odată e o dovedă de bunele intenții ale D-lui Dr. C. Radu, vrednicul președinte al Comisiei Intermarie.

După decizia de maximalizare, le revine, și consumatorilor, o sarcină, pe care dacă vor indeplini-o să cum trebuie, vor contribui la înfrângerea speculei: aceia de a denunța autorităților orice abateri, că de mici, dela această decizie, știut fiind, că se vor aplica sancțiuni severe tuturor comercianților contravenienți.

In altă parte a ziarului, dăm prețul cătorva articole maxime.

Impunerea la global.

Produsul tiparitelor judeo-maghiare, induce sistematic și intenționat opinia publică în eroare. Si ce e mai interesant, e faptul că articolele de genul acesta, poartă, toate peceata urei în contra statului român. Orice măsură luată de autoritățile românești, e interpretată greșit prin prisma unei mentalități șovine dusă până la stupiditate.

E cazul informațiilor date de presa minoritară, despre felul cum se vor face impunerile la global. S'a spus că pentru fiecare servitor, se va plăti 10.000 lei și pentru fiecare automobil 60.000. Acestea sunt cifre și fapte produse de fantasia bolnavă a cine știe căruia neispravă.

Dacă cercuri absolut competente am luat următoarele informații: impunerile la venitul global se vor face, pe baza elementelor indicării — valoare locativă, numărul servitorilor și al automobilelor se va face numai acelor contri-

bucibili, cari au cerut scădere impozitului. Luându-se ca bază de impunere elementele menționate mai sus, aceasta se face numai pentru a stabili exact capacitatea de plată a contribuabilului. Decl, afirmația zilarelor minoritare că pentru un servitor se va lua 10.000 iar pentru un automobil 60.000 e cum am mai spus din domeniul fantaziei — ca de obicei, de altfel. Contribuabilii cari nu cer scăzămită, vor fi impuși pe baza declarării lor.

Cât privește salariile și pensiile, acestea se declară integral, aşa cum s'a primit în 1931, urmând ca scăderea sumei lei 9000, și a părțimii care nu intră în impunerea la global, să fie făcute de către organele fiscului.

Acestea pentru lămurirea publicului, care, în lipsă — recunoaștem aceasta — de informații reale, a dat crezare sponurilor tendențios elaborate din oficialele minoritare.

Dragomir Valahu

Notițe.

Orcine trăiește în societate trebuie să dea exemple bune, pentru că puterea exemplului vine din purtarea noastră în societate.

E o slăbiciune a te plângere de corupția oamenilor, fără a pune mâna să o dobori.

E egoism a te îmbuiba cu de toate, a ocărîamar pe oameni, fără să le spună cum să se îndrepte. A fi în acțiune, a munci, iată pentru ce suntem pe pământ.

Binecuvântat este acela care și-a găsit munca, să nu mai ceară altă binecuvântare. Munca este viață; din adâncul inimii munclitorului se înalță forța lui dărâtă de Dumnezeu, sfântă și cerească esență a vieții suflată în el de Atotputernicul.

Munca săvârșită în tăcere, eroic, nu pentru ochii lumii, gălăgoasă, ci pentru întărirea ta.

Vai nouă, dacă nu avem altceva decât ceea ce putem arăta sau despre care potem vorbi.

O țară care are puțini din categoria nobililor oameni tăcuți, gândind în tăcere, numind în tăcere, este pe o cale rea.

Numirile dela Primărie

Atât în foile locale cât și în cele din București au apărut tot felul de notițe voind să răstălmăcească numirile ce s'a făcut la Primăria Aradului la 1 Ianuarie a. c. Ișvorul de inspirație al acestor note fiind acelaș, diferențele foli n'a adus nimic nou, ci se bate „apa'n piud” „că nu s'a prezentat mulți candidați”, „că la primărie domnește bunul plac” etc. etc.

Ne-am interesat încă odată la Primăria Municipiului Arad și pentru ca opinia publică să nu mai fie îndușă în eroare iată cum stau lucrurile:

Pentru cele 18 locuri vacante s'a prezentat 500 cereri; deci este fals a se afirma că nu s'a prezentat destul candidați. Dintre petiționari s'a numit cel mai îndreptățit. Chiar unul dintre petiționari care a fost respins, fiind întrebăt: cum de n'a fost numit? a răspuns: „Cum puteam fi eu numit, când au fost atâția cu drepturi mai mari decât mine?” Deci afirmația unea că „sunt concursuri de formă” este falsă. Publicul își dă seama acum ce poate sta la baza notișelor celorlalte foi.

INFORMAȚIUNI.

Rugăm călduros pe onorații abonați în restanță cu plata abonamentului pe 1931, să-și achite obligația.

Cei din oraș pot plăti, contra chitanță, d-lui Milos Tip, Dieceană str. Eminescu 18, iar cei din provinție prin mandat postal adresat ziarul „Aradul”.

„O Noapte frumoasă” la Arad. Vineri 22 Ianuarie a. c. va avea loc la Teatrul Comunal din orașul nostru, a doua reprezentare a trupei Teatrul Național din Cluj. Se va juca cunoscuta comedie „O Noapte Frumoasă” și „Conul Leonida fată cu reacția” ambele de I. L. Caragiale. Avem nădejde că publicul arădan va aprecia aşa cum merită efortul pe care-l face Teatrul Național din Cluj, și va participa la reprezentări în număr mare, mai ales că biletele se vând cu un preț că se poate de redus.

Biletele pentru reprezentări de Vineri 22 a. c. se găsesc la Librăria Dieceană din Bd. Regina Maria.

Prețul articolelor maxime. Pâine neagră kgr. lei 3.50, pâine semneagră lei 5.50 kgr, pâine albă lei 6.50 kgr, pâine de secară lei 6.50 kgr și una buc. pâine de orice categorie, în restaurante și cafenele 1 Leu.

Carnea de vită lei 18 kgr; carne de vitel sugaci lei 22 kgr, carne de oale lei 10 kg; carne de porc calit. I lei 24 kgr, carne de porc calit. II lei 20 kgr. Untură topită lei 26 kgr. Slăină crudă lei 20 kgr și osânză lei 24 kgr.

Sifonul, fiind declarat articol de primă necesitate, se maximizează după cum urmează: Sticla mare lei 6 Sticla mică lei 4.

Meanuile vor avea următoarele prețuri: un menu compus din 3 feluri de mâncăruri lei 25, un menu compus din 4 feluri lei 30.

Restaurantele de cl. I, sunt obligate să cuprindă în listă, atât la prânz cât și seara, pe lângă celelalte mâncăruri, și menurile de mai sus.

Zahărul tor se va vinde cu lei 33 kgr. iar zahărul cubic, cu lei 35 kgr.

Lemnul crepare, calit. I cu lei 75 suta de kgr. iar cele de calitatea II cu lei 65 suta de kgr.

Prețurile la târgul săptămânal de Vineri. Grau 220—240 Lei. Prețul grăului a suferit înălță o mică urcă. Porumb 170—180 Lei. Ovăs 280—300 Lei. Cerealele au fost aduse pe plată în cantitate mică. Pentru export nu s'a cumpărat nimic. În ceea ce de export plată cerealelor a fost calmă. Porumbul a fost înregistrat o scădere de 100 Lei la vagon. Vânzările se desfășoară dela tranziție.

Alte preparate porcii s'a vândut cu 12—13 Lei/kg, vitele mari cu 10—12 Lei/kg, iar vitele cu 10—12 Lei/kg.

Piata de alimente: ou 1.50—1.70 Lei, o pereche găște grase 350—380 Lei, o pereche găște slabe 180—200 Lei, o pereche grăse 140—160 Lei, o pereche vitele 90—100 Lei, o pereche vitele 80—90 Lei, o pereche găște 100—120 Lei.

Examelele particolare la liceul de fete Arad, încep la 25 Ianuarie c. ora 8. a. m. după programă care se va aflare ajun la școală.

Elevile vor aduce taxa. Anunțuri personale nu se fac. Directiunea.

D Octavian Goga profesor universitar. Cu ocazia sărbătoririi de 50 ani prin care Universitatea din Cluj va sărbători pe poetul Octavian Goga Senatul Universitar a decis, ca pe lângă decernarea titlului dl. „doctor honoris causa” să propună ministerul numirea d-lui O. Goga, ca profesor universitar la catedra de estetică. E interesant de menționat că aceasta propunere a venit tocmai dela adversari politici, și cercurile politice interpretăază propunerea prin aceea, că toți politicienii Ardealului, doresc o regrupare politică în sensul preconizat de d. Goga.

Ministerul a fost de acord în privința acestelui numire.

Monopolul cărților postale ilustrate. In Monitorul Oficial din 15 Ian. c. a fost promulgată legea pentru instituirea Monopoliului asupra cărților postale ilustrate. In urma promulgării, toți posesorii de astfel de cărți postale, sunt obligați să le prezinte spre stampilare pătrind o taxă de 2 lei de fiecare bucată. Stamplarea trebuie făcută până la 27 Ianuarie. In viitor vânzarea se va face prin concesionare urmând ca venitul net să fie utilizat pentru școale, muzeu, biblioteci și diverse scopuri culturale. Sunt scutite de taxă cărțile postale cu fotografie. Reținușa Moștenitorului Tronului, precum și cărțile postale făcute cu ocazia campaniilor electorale.

Un nou cotidian în Capitală, lu zilele acestea va apărea la București un nou ziar care va susține directivele politice a cabinetului d-lui Iorga ziarul întitulat Pagini Politice, și are cauza nașterii în faptul că d. Iorga nu a permis ca, prin organul său Nașul Românesc să se răspundă adverșurilor, prin articole violente.

Căsătorii.

Prietenul nostru, Di Gheorghe Nastasescu și Dșoara Maria Pollicsek, și au sărbătorit căsătoria civilă în ziua de 14 Ianuarie 1932. Căsătoria civilă a fost oficiată de către dl Dr. Ursu aj. de primar, ajutat de dl A. Vătanău șeful stării civile. Mărtorii au fost: Di Vasile Istratescu președ. de tribunal și dl Tony Pollicsek. După celebrarea căsătoriei sa dat o masă la restaurantul Minisanul, pe urmă la locuință, în mod intim, să se petreacă în atmosferă foarte plăcută.

Au fost mai mulți magistrați, prieteni, zâriști români și minoritari.

Le dorim fericire și mult noroc.

H.

Cele mai moderne Tocuri rezervoare — 14 carate — Lei 200

la librăria

»CONCORDIA« Gh. MUNTEANU

Arad, str. Eminescu Nr. 10. Mare depozit de cărți literare și didactice. Mare asortament de reviste școlare și de birou.

Programul Cinematografic

Cetral: în 17—20 Ianuarie. Trader Horn formidabil document de reportaj cinematografic realizat direct în jungla africană de W. S. Van Dyke, realizatorul filmelor *Umbre Albe și Păgânil*. acest film nimic nu e fals trucat.

Distribuția:

Trader Horn: Harry Carr, Nina: Edwina Booth, Peru: Duncan Renaldo, Ramboer: Mutia Omoo.

In zile de lucru reprezentările încep la orele: 4^{3/4}, 7^{1/2}, 9^{1/4}, iar Duminica și în sărbători la 2^{1/2}, 4^{3/4}, 7 și 9^{1/4}.

Casa deschisă la orele 11—12 și dela 4 d. m.

Select: în 17—19 Ianuarie puternica dramă a soționaj Pepeapsa trădătorului Redl cu următoarea distribuție:

Colonelul Redl: Teodor Lovinescu, Vera Nikolajewna (Cecilia Lewenzow): Lil Dagover, Sub locot Stefan Dollfuß, Otto Hartmann, Colonelul Matschenko atașat Mihail Friederich Hollzlin.

Reprezentările încep în zile de lucru la 5, 7^{1/2} și 9^{1/4}, Duminica și sărbători la 3, 5, 7^{1/2} și 9^{1/4}.

Casa deschisă dela 11—12 dim. și dela 4 d. m.

Palatul Cultural

Poeti Arădeni

Conferința d-lui Prof. Constantinescu.

La Palatul cultural a votat în Duminică d. m. Prof. Al. Constantinescu, în cadrul comunității sălinoase organizate de Aleșandru Popescu.

Sala populată cu elevi, intelectuali, pușini, foarte pașnic și chiar. De ce?

In cadrul unui proiect de conferință a arătat că în ceastă conferință, e continuare a celei pe care a finit-o anul trecut, 2 ani la lic. M. Nicoară. Se bazează înțâi înjelesul curierului „Poetul” pornind dela scrierile lui Alexandru Popescu, în care se spune că într-o perioadă de 10 ani, la mijlocul lui Alexandru Popescu, că nu a scris nimic. Înțelesul curierului „Poetul” este că în cadrul unei conferințe de la Arad, la 1 Ianuarie 1932, se va bazează înțâi înjelesul curierului „Poetul” care e la mijlocul lui Alexandru Popescu, în care se spune că într-o perioadă de 10 ani, la mijlocul lui Alexandru Popescu, că nu a scris nimic. Înțelesul curierului „Poetul” este că în cadrul unei conferințe de la Arad, la 1 Ianuarie 1932, se va bazează înțâi înjelesul curierului „Poetul” care e la mijlocul lui Alexandru Popescu, în care se spune că într-o perioadă de 10 ani, la mijlocul lui Alexandru Popescu, că nu a scris nimic. Înțelesul curierului „Poetul” este că în cadrul unei conferințe de la Arad, la 1 Ianuarie 1932, se va bazează înțâi înjelesul curierului „Poetul” care e la mijlocul lui Alexandru Popescu, în care se spune că într-o perioadă de 10 ani, la mijlocul lui Alexandru Popescu, că nu a scris nimic. Înțelesul curierului „Poetul” este că în cadrul unei conferințe de la Arad, la 1 Ianuarie 1932, se va bazează înțâi înjelesul curierului „Poetul” care e la mijlocul lui Alexandru Popescu, în care se spune că într-o perioadă de 10 ani, la mijlocul lui Alexandru Popescu, că nu a scris nimic. Înțelesul curierului „Poetul” este că în cadrul unei conferințe de la Arad, la 1 Ianuarie 1932, se va bazează înțâi înjelesul curierului „Poetul” care e la mijlocul lui Alexandru Popescu, în care se spune că într-o perioadă de 10 ani, la mijlocul lui Alexandru Popescu, că nu a scris nimic. Înțelesul curierului „Poetul” este că în cadrul unei conferințe de la Ar